

guliranjem plač bi prišlo do kruha mnogo re-
vežev in zasluzka potrebnih, obenem bi se pa
med nižjimi nehalo namigavanje na nepravico
višjih. Mnogo nezadovoljstva bi bilo s tem
odpravljenega, ves narod bi dobil občutek, da
je pravice in kruha za vse. Nezadovoljni ele-
menti bi izginili in v okoli nezadovoljstva, s
katerimi naši narodni nasprotniki begajo
ljudstvo, bi odpadli. Vidimo torej, da bi taki
ukrepi v prvi vrsti utrdili mir, red in državno
misl. Če se pa to prezre, so vsi klici na na-

rodnost in spoštovanje obstoječega reda bob
v steno. Tudi komunistom bi se s tem izbilo
iz rok glavno orodje njihove propagande, ki
plete svoje mreže baš med slabo plačanim de-
lavstvom in uradništvom. Bolje je, da v tem
oziru napravimo red sami, kot pa, da bi ga
nam zaradi takih neznosnih razmer delali drugi.
Odstranimo torej mešetarstvo, neupravič-
ljive plače in dvojno zaslužkarstvo, ki je na-
še največje narodno zlo, katero izpodkopava
narod in državo pri koreninah.

Po Jugoslaviji

Dvoletno vojaško službovanje. Po novi
uredbi o ustroju zakona vojske in mornarice
se prične služba v stalnem kadru najkasneje
v onem letu, v katerem je izvršil rekrut
21. leto in traja dve leti.

S komunisti nobenega sodelovanja: to je
načelo, ki ga je proglasil hrvatski metro-
polit zagrebški nadškof dr. Stepinac ob za-
ključku Marijanskega kongresa v Glogovni-
ci. Z vso odločnostjo je obsodil rušilno delo-
vanje komunistov ter naglasil, da ne more
biti sodelovanja s komunisti, dokler se ne
odrečejo svojega nauka in svojih zločinov,
dokler torej ne postanejo drugi, kot so. Kako
se naj sodeluje z ljudmi, ki vodijo organizi-
rano akcijo, plačano z milijoni, da se ime
božje in vsak spomin na Boga iztrebi s po-
vršja zemlje! Bog ne bo pustil nekaznovane
ne poedinca ne narode, ne mesta ne države,
ki se dvigajo zoper njega. Nismo pozabili
španske niti nismo slepi, da bi ne videli uso-
de, katera je zadela male narode, ki so prišli

pod boljševiško oblast. Ista usoda tudi čaka
hrvatski narod, ako bi prišel pod to oblast.

Proti preklinjanju. Oblast banovine Hrvat-
ske je izdala strogo odredbo zoper preklinje-
vanje. Ponovno se je, tako stoji v odredbi,
močno razmahnilo izgovarjanje najbolj suro-
vih bogokletnih besed. S tem se dela ne samo
pohujšanje ter se porazno vpliva na vzgojo
mladine, marveč se tudi hrvatski narod pri-
kazuje v zelo grdi luči. Zato je neobhodno po-
trebno, da se ta grda navada v narodu izkoreni-
ni. V to svrhu morajo duhovniki in občine
prebivalstvo na primeren način opozoriti, da
je preklinjevanje z zakonom prepovedano in
da se bo proti preklinjevalcem v smislu za-
kona postopalo. Žandarmerija in policijski or-
gani so dobili potrebna navodila, da se to po-
hujšanje vendar enkrat izkorenini. Preklinje-
vanje in bogokletje se tudi v nevarni meri
širi med našim ljudstvom in zlasti med mla-
dino. Naj bi se tudi pri nas nastopalo proti
tej sramoti v vzajemni močmi, smotreno in
strogo!

Sonc Jožef, Laško:

Proč z divjačino z obdelanega sveta!

V današnjih dneh povprašuje vse le po
kmetijskih pridelkih, celo tisti, ki zajce za-
govarjajo. Po divjačini nihče ne povprašuje.
Zato ne gre, da se že itak skromni pridelki
uničujejo po divjačini, posebno ne v Sloveniji,
ki mora živeti kupovati. Najvažnejše, kar ima-
mo, to je ljudska hrana, se tako uničuje edi-
no zaradi zabave nekaterih. Zato ni čuda, če
se kmetje vedno borimo proti tej nepotrebnosti
nadlogi.

Sedanja določila lovskega zakona, da se
škoda povrne, ne drže povsem. Kmet je po
določilu zakona primoran sam stikati po nji-

vah, vinogradih itd., vsak dan sproti ogledo-
vati vsako rastlino ter najdeno škodo hoditi
zastonj naznanjat po več ur daleč. Zaradi
tega ostane 99 odstotkov škode nenaznanjena,
ker se pota ne izplačajo. Tako je oškodovan
kmet in s kmetom vred država.

Izgovor, da se divjačina ne da iztrebiti, ne
drži.

Z zakupnino je mnogo več hvale nego hsa-
ka. Če občina dobi 1000 din za lov, posest-
nikov je pa 500, pride na račun lova le 2 din
manj davka na posestnika. In za ta 2 din se
pase divjačina celo leto nemoteno po posestvu.

Jed za sladokusce v
starih časih. Le malo-
kdo ve, da so beluše
(šparglji), ki so bile v
srednjem veku evrop-
skim ljudstvom popolno-
ma neznane, visoko ce-
nili že v starem Egiptu
pod vlado Ramzesa Ve-
likega. Stari Rimljani so
uživali beluše že v tret-
jem stoletju pred našim
štetjem. Katon starejši
je v svoji knjigi o polje-
delstvu dal navodila za
gojitve teh rastlin, ki jih
je na svojem posestvu
v Kampaniji (v Italiji)
sam preizkusil. Tudi na
jedilnem listu slovitega
rimskega sladokusca in
milijonarja Lukula so
imeli beluši veliko vlo-
go. Ob koncu srednjega
veka so si pripravljali
belušovo solato s soljo
Italijani in Španci, po-
čas pa se je ta jed raz-
širila potem po Evropi.
Eden najbolj navduše-

Junak divjine

Ameriški roman

»Dober dan!« je trdo odgovoril mladenič. »Morda ste
vi tu gospodar, Roger Asplet?«

»Da!« je smehljaje odvrnil Roger. »Dobro došli!«
Erik je molčal. V njegovi notranjosti je vrelo in je
le s silo zadušil ogorčenost.

Roger je slutil, kaj se odigrava v Erikovi notranjosti
in je užival nad tem. Še bolj je hotel razdražiti mlade-
niča, zato je nadaljeval:

»Malo prej sem videl v dolini vaše konje. Krasne
živalice! Najplemenitejše v okolici!«

»Tako,« je suho odgovoril Erik. Pri tem je pozorno
opazoval Rogerjev obraz. Roger se je silil, da bi kazal
zelo prijazen obraz, a to se mu ni posrečilo. Mladenič
je spoznal, da je vsa prijaznost hlinjena.

»V dolini sem se hotel sestati z mojimi ljudmi,« je
čez čas dodal.

»Razumem! Toda jaz nisem mogel dopustiti, da bi se
vaši konji pasli na moji zemlji.«

»Na vaši zemlji?« se je začudil Erik. »Ali je to vaša
zemlja? Morda ste jo podedovali?«

»Podedoval?« je posmehljivo vprašal Roger. »Da,
tu je mnogokaj primerneza za podedovanje.«

Vse za šolo

knjige in potrebščine v

Tiskarni sv. Cirila

v Mariboru:

Koroška cesta 5,
Aleksandrova cesta 6,
Kralja Petra trg 6.

v Ptuj:

Slovenski trg 7.

Boste zadovoljni!

Ako zmoremo druge davke, bomo še ta 2 di-
narja, pa bomo na polju gospodarji mi, ne
pa divjačina.

Nekateri zajčji prijatelji pravijo, da bi se
kmetje med sabo pobijali, če bi se jim dalo
orožje. To je prazen izgovor. Naš narod je
še dosti veren in na splošno nepokvarjen, po-
leg tega so pa tu zakoni, ki vsak zločin ob-
čutno kaznujejo. Orožje bi pa dobili le zanes-
ljivi posestniki na podlagi orožnega lista, tako
da je vsak dvom v tej smeri brez podlage.

Kmet ne bo hodil radi športa na lov, am-
pak bo branil le pridelke, zato je potrebno,
da ima orožje. Kdor dobi orožni list, naj ima
pravico na svoji zemlji ustreliti in obdržati
vsako divjačino, ki škodo dela, kajti vsak
trezno misleč človek mora priznati, da obde-
lan svet ni primeren za gojenje prav nobene
divjačine. Naša stara zahteva je: »Proč z di-
vjačino z obdelanega sveta!« Vladi, ki bi izdala
tak zakon, bomo kmetje in sadjarji zelo hva-
ležni.

Glasno se je zasmeljal in pri tem kazal svoje bele
zobe. Toda nenadoma se je zresnil in izzivalno dejal:

»To zemljo sem si enostavno prisvojil!«

»Tako?« je zategnjeno vprašal Erik. »Potem ste kri-
vičen prisvajalec!«

Rogerja je mladeničeva izjava v živo zadela. Kri mu
je vzkipela, a zadušil je jezo. Eriku je hotel pokazati,
da ga nobena stvar ne more razburiti. Prisiljeno mirno
je odgovoril:

»Ne prepirajva se o tukajšnjih posestnih razmerah!
To bi bilo nespametno. Raje vstopite, da se odpočijete!«
Erik se je odzval vabilu in stopil na dvorišče. Konja
je vodil s seboj.

Dvorišče je bilo zelo prostorno. V enem kotu je stala
precej velika hiša, zgrajena v slikovitem španskem slogu.
V drugem delu dvorišča sta bili dve na pol postavljeni
poslopji. V bližini teh je bil izkopen temelj za četrto
stavbo. Sredi dvorišča pa je bil vodnjak, ki je dobival
vodo iz bližnjega vrelca. V enem kotu so stala lepa,
košata drevesa. Med dvema drevesoma je bila pritrjena
gugalnica. Eriku se je zdelo, da leži v njej ženska postava.

Moža sta prišla do glavnega poslopja. Skozi pro-
storno okno, ki je obenem služilo za vrata, sta stopila
v hišo.

Erik je osupnil. V poltemi, ki je vladala v prostoru,
je zagledal kakih šest mož. Za mizo so sedeli. Pred seboj
so imeli steklenice vina. Molčali so in gotovo prisluško-

Novice iz domačih krajev

Visoko odlikovanje našega škofa. Naš škof dr. Ivan Tomažič je bil odlikovan s kraljevim ukazom z redom sv. Save I. stopnje. K visokemu in zasluženemu priznanju z najvišjega mesta naše čestitke!

Najstarejši župnik v naši škofiji že deluje 50 let na eni župniji. Dne 1. septembra je minulo 50 let, odkar deluje kot dušni pastir pri Sv. Juriju pri Celju g. Valentin Mikuš, tamošnji župnik in častni kanonik. Rodil se je 7. januarja 1860 v Gornjem gradu. Gimnazijo je dovršil v Celju, bogoslovje v Mariboru, kjer je bil posvečen leta 1883. Njegovo prvo kaplansko mesto je bilo v Slov. Konjicah. Dne 1. septembra 1890 je prišel v Sv. Jurij in je tam na delu v vsestranski dobrobit župljanov kot najstarejši župnik v naši škofiji. Izrednemu jubilaru, o kojega plodonosnem delovanju je poročal »Slov. gospodar« ob njegovih raznih jubilejih že večkrat, čestita naš list z željo, da bi doživel v svoji tolikanj k srcu mu prirasli župniji k zlatim še biserne jubileje!

Duhovniške vesti. Imenovanja: G. Camplin Ivan, I. mestni kaplan v Dolnji Lendavi, za kn.-šk. tajnika in dvornega kaplana; g. dr. Držečnik Maksimilijan, docent svetopisemskih ved S. Z. na Visoki bogoslovni šoli v Mariboru, za docenta krščanskega modroslovja na istem zavodu; g. dr. Schöndorfer Jožef za docenta osnovnega bogoslovja na istem zavodu; g. Kotnik Jaroslav za docenta svetopisemskih ved S. Z. na istem zavodu. Za lavantinskega kn.-šk. konzist. svetovalca je bil imenovan g. provincial p. dr. Gracijan Heric O. F. M. — Postavljeni so bili gg.: Janez Čokl, kaplan v Selnici ob Dravi, za tamošnjega provizorja; Ivan Gregor, II. kaplan v Rajhenburgu, za tamošnjega I. kaplana; Viljem Videčnik, kaplan v Artičah z delokrogom v Rajhenburgu, za II. kaplana v Rajhenburgu; Ivan Škafar, kaplan pri Sv. Ani v Slov. goricah z delokrogom v Konjicah, za I. kaplana v Konjicah; Ignacij Feguš, I. kaplan pri Sv. Juriju ob južni železnici, za kaplana pri Sv. Ani v Slov. goricah z delokrogom prefekta v dij. semenišču v Mariboru; Ivan Zličar, gimn. profesor in prefekt v dij. semenišču, za spirituala v istem zavodu. — Nastavljeni so bili za kaplane: gg. novomašniki Viktor Merc v Brežicah, Franc Lipičnik v Artičah z delokrogom v Rajhenburgu, Jožef Luskar v Loki pri Zidanem mostu, Albin Tkavec pri Sv. Martinu na Pohorju z delokrogom v Studenicah; p. Milan Zavrtnik O. F. M. Cap. za II. kaplana v Studencih pri Mariboru; p. Pelagij Majhenič O. F. M. za III. kaplana pri Sv. Mariji v Mariboru. — Pre-

stavljeni so bili gg. kaplani: Stefan Čakš iz Loke pri Zidanem mostu v Pišce, Anton Holzedl iz Turnišča v Doljno Lendavo (I.), Alojzij Kozar iz Brežic v Turnišče, Viktor Ramšak iz Rajhenburga (I.) k Sv. Juriju ob juž. železnici (I.), Jožef Mihelič iz Šmartnega pri Slov. Gradcu v Griže, Franc Podgornik iz Griž v Šmartno pri Slov. Gradcu, Matija Balazic od Sv. Ruperta v Slov. goricah v Apače (II.), z delokrogom v Murski Soboti, Ivan Rajner iz Rogatca k Sv. Rupertu v Slov. goricah.

Avtomobil povozil vola. Na dravskem mostu v Mariboru je zavozil osebni avto v vole, katere je gnal viničar Feliks Borovnik z Meljskega hriba pri Mariboru. Eden vol je bil tako poškodovan, da so ga morali takoj zaklati. Avtomobilist, ki je zakrivil nesrečo, je takoj pobegnil.

Nesreča s parnim kladivom. V državnih železniških delavnicah v Mariboru je zašel po naključju pod parno kladivo 47 letni kovač Matija Bežnik, kateremu je kladivo popolnoma zdrobilo dlan desnice.

Obešanje otrok na vozila že zopet vzrok smrti. Obešanje otrok na vozila je povzročilo že toliko smrtnih nesreč, ker padejo deca pod kolesa, ki jih hudo poškodujejo ali pa smrtno zdrobijo. V bližini Slivnice pri Mariboru je smrtno povozil pod večer šofer Jurij Vrečko, ki je uslužben pri podjetniku Francu Peteku v Kranju, s tovornim avtomobilom 6 letnega

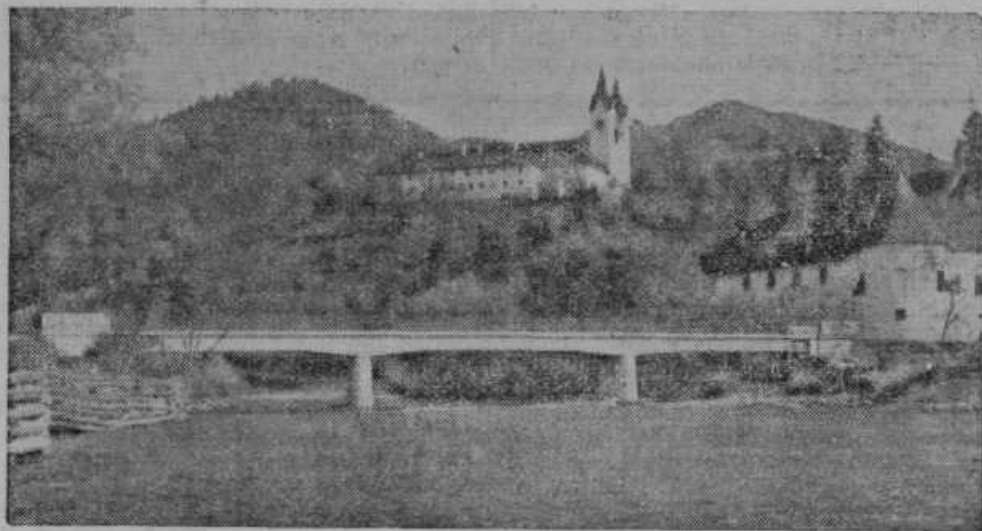
Jožeka Razboršek. Fantek se je obesil na neki voz, nato pa odskočil in priletel z glavo v svetilko aptomobila. Šoferja ne zadene nobena krivda, ker je vočigled nesreči zavozil popolnoma na desno stran ceste, da je celo podrl jablo. —

Huda nesreča trgovskega pomočnika. V Slov. Bistrici je padel z motornega kolesa 25 letni trgovski pomočnik Jurij Trbojevič in je obležal nezavesten s hudimi poškodbami na glavi. V zelo resnem stanju so ga prepe-ljali v mariborsko bolnico.

Avtomobilist povozil otroka. Pred dnevi je neki avtomobilist divje vozil skozi Križevce v Prekmurju in pri tem po neprevidnosti povozil 7 letnega Vinka Koren, ki je zaradi tega dobil po vsem telesu hude poškodbe in mu je vozilo strlo tudi desno nogo. Po nesreči je voznik brezobzirno zdrvel naprej in otroka pustil na cesti.

Zopet žrtev pri mlatvi. V ponedeljek, dne 26. avgusta, so mlatili pri Gaborovih v Mostju v Prekmurju. Kakor je ob takih prilikah običajno, je tudi tu razposajena mladina zbijala vsakovrstne šale, kar pa je tokrat bilo usodno za komaj 17 let starega Gabor Antona, ki je ušcipnil neko deklo. Da ga deklo ne bi udarilo, je odskočil od nje in se pri tem zaletel v vile drugega dekleta. Vile so se mu zabodle v levo oko ter se zapičile v možgane, kar je povzročilo, da je fant še isti dan umrl.

Pri padcu z drevesa si razbila lobanjo. Alojzija Kolarič, 11 letna hčerka malega posestnika od Sv. Miklavža pri Ormožu, se je podala v gozd, da bi nabrala suhljadi. Splezala je na visoko drevo, pa se je odlomila suha veja. Padla je na tla in si razbila lobanjo.

Novi betonski most čez Savinjo v Nazarju je bil zadnjo nedeljo blagoslovljen in otvorjen

vali. Zdaj so radovedno gledali Erika, ki je bil na jasnem, da možje nekaj snujejo. Morda so ravno njega pričakovali.

Kratko je pozdravil in odložil širokokrajni klobuk. Čelo mu je bilo potno. Zunaj je bila žgoča vročina, v sobi pa je vladal prijeten hlad.

Možje so malomarno odzdravili, ne da bi odvrnili od njega svoje nesramne, radovedne poglede.

Erik se je hlinil, ko da ni nič opazil. Zavedal se je, da je zašel v nevaren položaj, a možje niso smeli opaziti na njem zaskrbljenosti ali strahu.

Roger je odprl vrata, ki so vodila v sosednji prostor, in nekaj zavpil. Kmalu se je pojavil med vrati umazan Kitajec in je prinesel v skledi ovčje bedro. Roger je pozval Erika, naj sede za mizo in mu je natočil vina.

»Gotovo ste utrujeni,« je pripomnil in pri tem skrivaj pogledal možje.

Erik je sedel in jedel. S tako vnemo je obiral kost, da se je zdelo, da ga samo jed zanima. Roger mu je po vrsti predstavil možje.

»To so moji covboji! Potreboval jih bom pri čredah, ki jih bom imel. V dolini so lepi travniki in pašniki, tako da bom mogel rediti več tisoč glav živine. Ta je Will, ta Jim, ta Nard...«

Našel je še nekaj drugih imen.

Erik je na videz malomarno pogledal vsakega moža, v resnici pa si je dobro vtisnil v spomin njihove obraze.

To niso bili pastirji, čeprav so se na vso moč trudili, da bi dajali tak videz. Mladenič je slutil, da je zašel med polkrvne podivjance, kakršni so se potikali po Kaliforniji in strahovali deželo. Pri srcu je začutil neko tesnobo. Ob pogledu na Narda ga je kar zazeblo. Potuhnjeni pogled, z nožem razparana usta, široki nos, nabrekle ustnice, nizko čelo, vse to je vzbudilo v njem odvrtnost.

»Ste Mehikanec?« je vprašal.

»Ne, iz Nevade sem.«

»Američan torej?«

»Seveda!«

»Ali se nisva že nekje srečala?«

»Ne spominjam se.«

Erik ni dalje izpraševal. Prepričan je bil, da Nard ni Američan in da ga je že videl. Toda kje? Ni se mogel spomniti.

Predstavljanja je bilo medtem konec. Roger je nato pokazal na Erika in rekel:

»Fantje, to je gospod Erik Folkman z Zapada.«

»Smo že slišali o njem,« je nekdo pripomnil.

Ali je bila opazka posmeh ali priznanje? Erikovo ime je bilo znano v širni okolici. Pri konjereji je imel čudovito srečo. Za njegove konje so se kar topli. Prodajal jih je za tako visoko ceno, da so drugi konjerejci kar bledeli od zavisti. Razen tega so o njegovem junastvu krožile cele legende. Ljudje so vedeli povedati, da

nih uživalcev belušev je bil francoski pisatelj Fontenelle, ki je živel za časa Ludovika XIV., in ki je trdil, da ima ta zelenjava okus samo, če je pripravljena s kisom in oljem, medtem ko jo je njegov prijatelj Dubois cenil v zvezi z jajčno omako. Nekoč je povabil Fontenelle Dubois na obed in njegov kuhar naj bi pripravil beluše na oba načina. Toda Dubois ni bilo, prišel je sel in sporočil, da je Dubois nenadoma umrl. »Grozno!« je zaklical Fontenelle, obenem pa je že planil v kuhinjo in zaklical kuharju: »Vse beluše s kisom in oljem — nič omake!«

Letela vrata. Meščani Epsona na Angleškem so zagledali pred nekoliko tedni ob belem dnevu, kako je švignil bleščeč predmet skozi zrak